

Nr 151

Av herr **Andersson, Axel, m. fl.**, om förstärkning av personalen vid länslantmäterikontoren.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1956/57 har lantmäteristyrelsen hemställt om höjning av lantmäteristatens avlöningsanslag med 73 668 kronor för förstärkning av personalen på länslantmäterikontoren med sju kansliskrivare i Ce 15. De nya befattningshavarna skulle tillhandagå lantmäteridistriktet med *arkivservice*. I statsverkspropositionen avvisas äskandet utan motivering trots att statskontoret icke velat motsätta sig att särskilda kansliskrivare finge anställas för ändamålet på försök vid vissa länslantmäterikontor.

Det är allmänt känt att arbetsförhållandena vid lantmäteriororganisationen i olika delar av riket under senare år utvecklats på ett oroande sätt. Trots att arbetsresultaten hittills kunnat ökas oavbrutet genom en rad förenklingar och rationaliseringsåtgärder beträffande lantmäteriverksamheten tillväxer ändå arbetsbalansen på grund av den stora tillströmningen av nya arbeten. Med tanke på den förrättningsökande allmänhetens berättigade krav på att väntetiderna icke tillåtas bli orimligt långa är det i ett sådant läge synnerligen angeläget att tillvarata varje möjlighet till ytterligare rationalisering av lantmäteriverksamheten. På denna punkt utgör lantmäteristyrelsens förslag till utbyggnad av länslantmäterikontorens arkivservice till lantmäteridistriktet ett viktigt nytt hjälpmedel. Från statsverkspropositionens nionde huvudtitel återges här (sid. 450—51 och 453):

Härom anför styrelsen bl. a., att lantmätarens förrättningsverksamhet kräver en förhållandevis omfattande och tidsödande forskning i länslantmäterikontorens och domsagornas arkiv. Därvid skall frambringas allt det material, som skall ligga till grund för de rättsliga ställningstagandena vid förrättningarna. I de fall, där forskningsarbetet blir mera rutinbetonat, har detsamma i stor utsträckning överlämnats åt mätningsteknisk personal eller kontorspersonal med särskilda kvalifikationer, åt vilken personal i stor utsträckning uppdragits att resa till länslantmäterikontoren för sådan forskning. För distriktskontoren innebär forskningsarbetet å länskontoren många organisatoriska svårigheter. Ett mål bör därför vara att nedbringa förrättningsmännens forskning till ett minimum genom systematisering av forskningstekniken, systematisering och tillvaratagande för framtiden av forskningsresultaten samt i möjligaste mån en överflyttning av så mycket som möjligt av forskningen på länskontorens personal. Åtskilligt av distriktsorganisationens arkivforskning på länskontoren kan mycket väl utföras av denna personal. Av en vid det senaste överlantmätarmötet fram-

lagd utredning i frågan framgår, att arkivforskningen, inklusive all restid och spilltid, i Västernorrlands län under budgetåret 1953/54 tagit i anspråk sammanlagt 944 dagar, varav omkring 620 dagar på lantmätare och omkring 324 dagar på tekniker och kontorsbiträden. De totala rese- och traktamentskostnaderna för länets distriktsorganisation uppgick under samma budgetår till 201 610 kronor, varav 41 357 kronor eller 20,5 procent på forskningsresorna. I Västerbottens län, där — jämte Kalmar län — på länskontoret försöksvis under de senaste åren bedrivits en mera påtaglig arkivservice åt distrikten, utgjorde motsvarande siffror 146 640 kronor, 13 711 kronor och 9,4 procent. Styrelsen anser uppenbart, att distriktens forskningsarbeten icke helt kan överlämnas till länskontoren. Praktiskt taget all teknikerforskning och en hel del av lantmätarforskningen skulle dock med fördel kunna överlåtas. För att på lämpligaste sätt kunna bedriva arkivservice på länskontoren lär det få krävas en fast organisation eller en särskild avdelning inom kontorsorganisationens ram. Enligt styrelsens mening måste det med hänsyn till de arbetsuppgifter, som kan komma i fråga, ställas stora krav på den personal, som avdelas till en serviceavdelning. Avdelningen bör därför tillföras en högt kvalificerad kraft (kansliskrivare, mätningstekniker), vilken i erforderlig utsträckning bör biträdas av något av de på kontoret tjänstgörande kanslibiträdena eller kontorsbiträdena. Det torde saknas anledning att låta lantmäteriutbildad personal ingå i avdelningen på annat sätt än såsom rådgivare i enstaka fall. Styrelsen framhåller, att fördelarna med en utökning av länskontorens serviceverksamhet åtminstone ur effektivitetssynpunkt torde ligga i öppen dag. Vid nyssnämnda överlantmätarmöte framkom emellertid, att man f. n. i regel icke kunde åtaga sig en utökad service utan personalförstärkning. Enligt styrelsens mening torde en utökad arkivservice utgöra en av de mest effektiva och påtagliga rationaliseringsåtgärder, som kan åstadkommas utan nämnvärd personalökning. För de största länskontoren torde den erforderliga ökningen icke röra sig om mer än 15—16 biträdesmänader per år, dvs. en arbetskraft per kontor. Den inbesparade arbetstiden på distriktet torde vid en fullt utbyggd arkivservice bli betydligt större. De redovisade uppgifterna för rese- och traktamentskostnader för forskningsresor vittnar om att det ur statsverkets synpunkt skulle te sig synnerligen ekonomiskt att för ifrågavarande uppgifter utöka personalen på länskontoren med en kvalificerad befattningshavare. Styrelsen räknar med att en utbyggd serviceavdelning vid de större länskontoren skall kunna reducera forskningskostnaderna med i genomsnitt åtminstone hälften.

Den arbetskraft, som speciellt erfordras för ledningen av länskontorens arkivservice, måste besitta särskilda kvalifikationer. Bland biträdespersonalen torde därför endast kansliskrivare kunna ifrågakomma. Styrelsen understryker, att detta krav icke kan eftergivras. Antalet länskontor, som bör förses med en sådan befattningshavare, har beräknats till 15, varför för ändamålet erfordras 15 nya kansliskrivartjänster i lönegrad Ce 15. Med hänsyn till önskemålet att begränsa utgifterna och då fråga är om en verksamhet, för vilket det gäller att utarbeta arbetsformerna, har styrelsen ansett sig böra föreslå att tjänsterna i fråga inrättas under två år eller med sju under budgetåret 1956/57 och åtta under nästföljande budgetår.

Det är uppenbart att den av lantmäteristyrelsen föreslagna utbyggnaden av länslantmäterikontorens arkivservice till lantmäteridistriktet medför sto-

ra arbetsorganisatoriska och även ekonomiska fördelar. Den arbetstygda distriktspersonalen får ökad tid till välbehövligt arbete på fältet i stället för att syssla med arkivforskning i residensstaden med åtföljande res- och spilltid. Arkivservice innebär vidare en långt driven rationalisering av ett besvärligt arbetsmoment på det sättet att — vid bortfall av lantmätarforskning — arbetsuppgifter överflyttas från högskoleutbildad personal till specialiserad biträdespersonal samt att — vid bortfall av forskning av biträdespersonal från distrikten — arbetsuppgifter överflyttas från icke specialiserad till specialiserad biträdespersonal. Slutligen lär enbart inbesparingen av rese- och traktamentsersättningar på grund av minskning i distriktspersonalens forskningsresor i allmänhet täcka kostnaderna för avlöning till de nya befattningshavarna vid länslantmäterikontoren, varför inrättandet av dessa nya tjänster icke medför någon nettoutgift för statsverket. Systemet med arkivservice innebär följaktligen så betydande fördelar att det i rådande läge bör genomföras utan ytterligare dröjsmål i enlighet med lantmäteristyrelsens förslag.

Med stöd av det anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta om en sådan förstärkning av personalen vid länslantmäterikontoren som här angivits och som lantmäteristyrelsen begärt i sina anslagsäskanden för budgetåret 1956/57.

Stockholm den 19 januari 1956

Axel Andersson

Gustaf Velandér

Hjalmar Nilsson

Olof Pålsson
